Ho sols drets sobre drets. Ho sols deures sense drets. Els drets individuals sòn imprescriptibles, llegislables é INGARANTIBLES. • Legislar la Llibertat baix pretext de garantirla, es cometre atentat contra ella. • La llibertat propia acaba allí hont comença la llibertat ajena. Es lícit, doncs, el individuo fer tot lo que no perjudiqui á un altro. • La caritat, qu'enaltheix al qui la fa humiliant al qui la reb, té d'esser substituida per la solidaritat, qu'agermana y nivella als que la practiquen. • Mentres el mòn no es composi de sers lliures, iguals d'inteligents, no pod haverhi pau entre la raça humana.

LA TRAMONTANA defensa els principis liberals més avansats, sense estamentsns de cap mena. • La Tramontana es altament moralista, tenint per base fonamental de la moralitat el respecte á totas las idées y la germanó de totsalspobles. • La Tramontana en política defensa sempre al más avensat contra el más reaccionari: y vòsta la necessitat d'una gran reforma social que transformi el modo de ser del productor, avui supeditat al capitalisme. • La Tramontana no està afiliada á cap partit, servint els interessos generals de la llibertat sens compromisos ni preocupacions de sectari.

PERIÒDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble és la suprema llei — La Tramontana és el periòdic qu'es publica en idioma catalá más avansat en ideas políticas, religiosas y d'economía social — **El Treball és la primera necessitat**

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
España, 1 peseta trimestre.—Estranger, 2
Las suscripcions es pagan per anticipat

ADMINISTRACIÓ: Carrer de Ponent, n.° 1, 1.er, BARCELONA
Pels pagos s'admeten libransas del Giró Mútuo, lletras de fácil cobro y sellos de 15 céntims. No s'admeten libransas especials de periódics.

PREUS DE VENDA
Número solt, 5 céntims.—30 exemplars, 1 pta.
Sort á llum puntualment cada diumenge

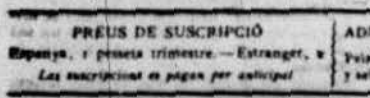

SOCIALISME

En l'Edat Mitjana s'edificavan castells sobre las montanyas, sobre las altas rocas, rodejats de fortas muralles.

Quan el pla era invadit pels bandolers ateuats, l'home del castell crideva á N gent de bien y tots se defensavan.

Però arriba un dia que, llunts d'enemigs, l'home del castell va montar á cavall y va anar á saquejar als habitants del pla. Ells no podian res en contra d'ell, però ell ho podia tot en contra dels altros.

Aixó va ser el feudalisme.

Cansats, fóra ja de tota resignació, els homes del pla van posarse d'acord, van atacar els castells y no va quedar pedra sobre pedra: el fog y el ferro van posar an allò un terme, el pont llevadis va caure en el fosso y la torre de l'homenatge va ser enderrocada.

Avuy el feudalisme capitalista, compost de antigs mercaders, ha reemplassat al feudalisme dels castells. Aquesta vegada la massa popular se posa d'acord tambe, demana la llibertat y l'egualtat que van inscriure en els programas polítics.

Després d'haver emancipat els homes, la revolució emancipará el treball. Y aquest resultat no sòn els radicals els qui el poden apressurar, ni els oportunistas impedir. Els moderns sierves, á imitació dels seus antepassats, cumpliran l'evolució historica. Es logic, es fatal.

Qu'importan els detalls de la cosa?

LA FESTA MAJOR

Barcelona ha anat molt á menos.

Actualment ja qualsevol poblet de la montanya em guanya.

Nada menos que ja havem perdut la tradicional festa major de la Mercé, que la pobreta, despres del rebombori que va moure quan va morir, allá pels anys d'un periodo más ó menos revolucionari, ja quasi no ha donat más senyals de vida, passant aquest any á la tomba de l'oblit, si s'exceptuan las quatre barracotas de la Rambla de Cala Mónica y algun qu'altro aficionat á la ballaruga que no pod veure passar la Mercé sense fer corre las camas.

Però la festa major verdadera, l'autentica, aquesta si que ja ha volat.

Infania, tunel de la Rambla, que per variar sempre ens van donar lo meteix els encarregats de divertirnos alguns anys per la *nostra* diada.

Adeu, cadenas de paper y guarniment de carrers á lo criatura amb iluminacions á la *valenciana* am salomonas y bombetas de paper, que per más qu aquest any encare algun llagi caygut en la tentació, no és tot hu qu'aixó ho fassin *quatre gats* ó qu'ho disposi l'Ajuntament y ho secundi el vehinat en pes.

Adéu siau, vingoda de forasters qu'us n'entornavau amb un nas tan llarg com escurada la butxaca, havent vist no mes qu el *Parca*, el *molinet del Colom*, el safreig de la plassa de Catalunya y el *circo dels municipals de gats*.

Am la supressió de la festa major de Barcelona, estem els barcelonins que no hi veyem de cap ull, fóra els de la cara.

La brivalla, d'indignats qu'estan tots, diuen qu'han acordat que no volen creixe que no s'els pagui per part dels grans las diversions que s'els han quedat á deure, amb aixó de suprimir la festa major.

Ni Masramponyo, ni Montmeló, ni Castelldefels, ni Granera es barataria ni voldrian compararse avuy am Barcelona. Ahont s'es vist no tenir festa major? ¿Com podrian las noyas d'alli, si es rebaixés el poble fins al nivell de Barcelona suprimint la festa major, com podrian estalviarse tot l'any els esmorzars pera fersе un vestit blanc am cintas grogas, vermellas y blavas, pera anar distressadas sense caseta á l'envelat, ballant am l'Hereu *Tiava*, el mitjá de cal *Nyegu* y el petit de l'*Esgarrapacristos*?

Ay! ploreu, ploreu, ninetas, no precisament per si el burro està malalt, cosa que ignoro, perque no sog amig de cap regidor, sinó perqué, suprimida la festa, pod resultarvos una dificultat en lo que teniu de más sensible, qu'es precisament l'exhibició que dels vostros cossos podeja fet en esta festa grossada.

Y si las noyas ploran per tal motiu, ¿qué en diirem de lo qu'els tocaria fer á alguns *pares* de la ciutat, á aquells qu entran á la Casa Gran am desitj d'emportarsen fins la pols de las estatuas? Aquets si que tenen de plorar perqué no es fassi festa major.

¡Qu'en podian haver manejat de diners del cotno fent corridas de burros, cos de sacs, sortijas á peu y á cavall, professons y altras monudencias propias de l'acte solemne d'una festa major de Barcelona!

Ploreu, ploreu, ninetas,
pels regidors malalts,
qu'els tallan las ungletas
y el ventre els fa molt mal.

L'ANGEL TERRENAL

En el cel els àngels
hi fan la pinyolada;
també aquí á la terra
algun hi fa una.
Mentras cantarias
cantan ens no mes,
y els d'aquí, sols cantan
himnes al Progres.
Amb alas daurades
els àngels aquells
volan per la gloria
llençats com ametlla,
(ensenha tambe aquí mentre,
sot acot arrelat,
volant arrastrat
la immensitat,
quix cimera de l'Empire
al llarga carrera,
y una dre de qui es forma,
y d'esta manera
se vas llunyida
lo regne ignorat,
y treu de la fosca
á l'humanitat.
Sap fins del mercadi
lo seu organisme,
la mar apressada,
sondeja l'abisme,
lo sangrin per horas,
la llet cabrera,
y en la cotización
de cana literal
no creu cap falsetat
qu'enganya el corredi,
sols creu am la Ciencia,
y aplaudeix «Ta ell.

Qui de nit y dia
treballa am constancia
per llucrar els homes
de crassa ignorancia,
¿hi deu ser aquest l'angel
d'estrella bondet?
Si, adins l'cor, importa
que vagi disfrat?

LAARTE.

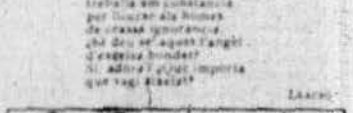

CONCERTS D'EUTERPE EN EL TIVOLI

Amb un ple á vessar digné de millor concert va celebrarse el dimars d'aquesta setmana, á benefici, segons deyan els cartells, del mestre director visible, Sr. Pérez Cabrero, l'actual y últim de la temporada. (Y per en Cuenio que no hi havia re!)

El programa era nutrit y atractiu per la massa de público que es proposaba más de la casualitat que de la calidad de lo que li donan, quals hi van prendre part tres cantants d'ópera, una bailarina de gitanerias y bandurrias, els petits d'homes y dónas del Tirolo y la filla del beneficiat, que va dirigir una peza d'orquesta.

Lo que va atreure más gent va ser el fiasco en el programa la celebre rota, amb acompanyament de bombo, de la sarsuela, dig, ópera, *La Iniciatiu*, de l'eminent Bretón; y d'Amorósament, que fora anys que no s'havia cantat en público, perqué lo demés que va executarse no oferta cap novetat per haverse jentit en anteriors concerts, exceptó una obertura y un vals del director, que van molt poca cosa.

Però lo commovedor de l'espectacle va ser la novetat de mirar de dirigir la filla del beneficiat, una composició d'orquesta, la mangada *Ave María de Gounod*. ¡Quina intima satisfacció deuria experimentar el pare y donis familia al escoltar els aplaudiments am qu'el

TRANSPORTS

de lo más intencionat qu'allí pod veures, en la seguretat de que serán del gust de nostros lectors.

A UN GUITARRISTA BIGAYRE

SONET

A las dóu de la nit, poc más ó menos,
á dintre d'una venta grapejada
un jovenó una guitarra que portava,
esperant que cantessin els serenos.

Dos bigayres, un home y tres parenis
ena l'artístic corrre qu'esmoltejava,
mes com que d'admirarla mar parava,
se feran els seus tocs molt poc amenos.

Y ni d'allí á que el mam donguya rampas,
hant más esses qu'un noy copiant exemples,
va dir sobresortint d'aquella lamcas:

—No vagjes tots la bajeta, que no hi cámpes,
puix tres horas se fa, mirió, que trempar,
y tres ara, del gust, no veras tocas.

***

A LA CORTINA DE LA MEVA ALCOBA

SONET

Mal drapó, esquerda, pellingo innoble
que, penjat d'una fusta mal clavada,
tapas un mal cátrer y espatllada
mórfega en ruinas de miseria pobla.

Destreva tiu un fill del pobre poble
se humanitat despulla dissecada,
y al veure que ma pell tirat arrugada
encara tanca un cor lleal y noble;

Enclamo ahí matera:—Res se m'en dona
el venir que pel bugam entra y m'aplata,
tents mesure á tot hora com banderes;

jo em ric de tú, del mon, de la corona
del rey más poderós, puix la ventura
es d'aquell que dal gelm ja res espera.

ANITA CORBERYA

El clero católic d'Espanya, com el de per tot arreu, ha fet trenta mil escarafalls y moltas funcions de desagravis dintre las iglesias, per allo que ells en diuen l'usurpació de Roma, quin anniversari acaba de celebrarse am molt d'entusiasme á Italia.

Aquí també hem tingut las indispensables funcions de desagravis am sermons, protestas, telegramas d'adhesió al *prenner* del Vatica, etcetera, etc., y fins á la catedral, el dia en qu aquestas funcions van celebrarse, va haverhi un carcunda que va atrevirse á cridar *¡viva el Papa-rey!*, però com las autoritats eclesiástics d'aquí en l'actualitat encenen unciri al govern y dos al papa, van fer callar desseguida á l'entusiasta *papador-real*, resultant el tal crit una dutxa freda en llog d'un raig de vapor per a calentar l'atmósfera, com sens dupte s'havia proposat el cridador.

En fi, que vagin prenent tila els carcas y qu es consolí el clero d'aixó de l'usurpació de Roma, que de molt pitjors em sembla qu'ariat els en tenen de caure demunt.

Y acostumantshi ja no en faran tant de cas.

Entre las festas fetas á Roma per l'aniversari de la cayguda del poder temporal dels papas, ha figurat l'inauguració d'un monument á Garibaldi, quin acte ha revestit extraordinaria importancia per l'entusiasme qu ha produhit en el poble italiá.

Crispi, l'ex-garibaldi que desde el poder ha renegat de tots els seus antecedents liberals y quina impopularitat es general actualment en tota l'Italia, ha volgut aprotitar l'ocasió pera veure si podia realsarse una miqueta, y ha recordat sens enrogirse els seus antecedents garibaldins, las antigas lluytas per la unitat d'Italia y per la llibertat, com aquí podria recordarlas en Sagasta, acabant per sostenir una teoria en extrem original y faltada de lógica respecte al papa, que prova de lo que sin capsisme la gent dels termes mitjos, la que no sent entusiasme per res y sols busca sempre la formalitat pera sortir del paso.

Exagerant de la situació del papa, ha desenvolupat la peregrina tesis de que ara es más *independent* qu abans *perqué no té de cumplir els deures propis d'un prínceps qu exercex poder temporal*.

Bueno, home! Seguint aquesta teoría, ja voldriam nosaltros *declarar independents á tots* els nens bagats y per haver, perqué, naturalment, si deixant d'exercir un poder se queda lo que l'exercisis amb independencia, ¿qué más voldriam els descamisats, demagogos, anarquistas y destructors de la societat, que diuen ells, que declarar *en estat d'independencia* á tots els qu'exerceixen algun poder, enviant los á cavar cols, á teixir roba ó á passejar la canalla d'un modo *ben independent*?

¿Qué más voldrian els revolucionaris italians que *consagrar l'independencia* d'en Crispi metreix de la manera qu ell la pinta del papa?

Lógica, senyor ministre, lógica! Hagués dit qu el papa no té de exercir cap poder temporal perqué *las ánimas no necesitan guardia civil*, y hauria estat en lo just.

Però está clar, volen encendre un ciri al diable y un altro á Sant Miquel, y cada equilibri y cada barbaritat pera sostenir aquesta equívoca situació fa tremplar de riure ó reventar de fástig.

Y aixi resultan afirmacions com l'independencia d'un poder supsimintlo y l'apoyarse el clero en els anarquistas pels seus fins particulars.

También am motiu d'aixó de l'usurpació de Roma s'ha reunit á Valladolit un congrés nocedalista, enviant un telegrama d'adhesió al seu papa, afeginthi que tots els allí reunits estavan dispostats *á derramar la sang, entregar las seras personas y volar á Roma* si las circunstancias ho exigian.

Aixó si qu es saberse donar to, y predicar un miracle nou.

Perqué els congres-gats de Valladolid anuncian que *volarsan* á Roma.

Y aixó es de suponar
que ele ancs podrés volar

Del meu apreciat company *Las Dominicales* copiu aquet verset, epitafi d'un cementiri lliuret:

MI CEMENTERIO Y MI DIÓS

(EPITAFIO DE UN ATEO)

Al cementerio católico
conduce á los racionales,
hipócritas ó sectarios
la gente estulta servil;
pero mis padres intrépidos,
que al mi nuevo alcan sus sino,
condujeron mis despojos
al cementerio civil.

Desde aquí, cual joven águila
que eleva á la altura el vuelo,
mi espíritu ancheando al cielo
buscando el bien ideal,
y en los espacios cerúleos
á unirse va en línea recta,
no con el Dios de una secta,
con el Dios universal.

LEMEY

En la vila dels que manan está tothom esparverat.

—Está clar, pensará el llegidor, com qu'allí s'han de resoldre las graves qüestions qu avuy pesan sobre el país, l'estada de la cort á San Sebastian, el virreinat de Martinez Campos á Cuba, la distribució de burócratas per tota la nació, etc., etc.

No es res d'aixó, ni tampoc el desti al sacrifici de la juventut espanyola, ni el desconsol de las noranta mil familias que, corresponent á altres tants soldats á Cuba, ploran en la península per la desgracia dels seus fills, ni la pena d'igual número de novas que tenen á la guerra als que son el complement del seu cor, ni la miseria que fa d'Espanya una hació d'afamats, ca! el tot Madrid, aristócrata, gandul, xulo, ignorant y supersticiós no descansa, no menja, no dorm, no respira, no viu perqué en un convent de monjas se sent un soroll misteriós, y, *para colmo de desventuras*, corre pels barris de la gent del xavo y del *inanton de Manila* una serp....

Tapa, noy, qu aixó fa pudor.

CONCELLS

A MON ESTIMAT AMIC Y COMPANY RAFAEL ROSCH

***

Si jamay veus cap situada
qu am la seva poca pena
entavani alguna cosa
com els raigs del sol pelana,
y, carregantla de llana,
sol no es causa de provar
si acás la podrá enganyar,
espatlas un gros tasto
y... daill sens compassió,
fins que el cor prou te diu.

Si per cas, un cop cansat
ets mes pare dun son grás
per Déu no lo gastis pas,
aixó no, al temple sagrat.
Será molt mes acertat,
y aixó tothom s'ho diria,
perqué es com qu es veu cis
y et daran aplausos mil,
que sols tanca pel civil
l'inscripció allí registrar.

A. M. DEL BOSCH

CANTARS

***

M'agrada veure una dona
sense polvos á la cara,
però encar m'agrada mes
si no la cas dels estanes.

Capellans y frares
y gent de convents,
sóu els que despertan
els mals pensaments.

D. S. (VILLAFRANCA)

XARADA

Es article la primera,
igualment que la segona,
y la total, sens quitarla,
resulta ser nom de dona.

J. TORRENT

LOGOGRIFO NUMERIC

1 2 3 4 5 6 7 Obra d'Homer
1 2 3 6 7 Mosaic
1 4 6 1 4 Trozo d'una opera
5 4 1 4 Cosa valiosa
5 4 1 Lloc
4 6 Metal
4 Vocal

J. A. F. y Alt

ROMBO

Substituir els punts per lletras de modo que, llegidas vertical y horitzontalment, diguin: 1.ª ratlla, nom; 2.ª ratlla, qualitat; 3.ª ratlla, objecte de valor; 4.ª ratlla, carrer de Barcelona; 5.ª ratlla, llegat sobre pel arreu; 6.ª ratlla, una ciutat; 7.ª ratlla, consonant.

PERET DE LA GRANYA

GEROGLIFIC

T T
CARNOT PRIM
ELS ELS
I III

J. Vives

SOLUCIONS
A LAS CARTULINAS DEL NÚMERO PASSAT

Xarada: Espanya.
Targeta: Gonzaro, Nod de Tona y Ela Bo.
Geroglífic: Per insaciable l'Espanya.

Imprempta Rondia de l'Universitat, 4. — Barcelona.

Biblioteca de LA TRAMONTANA

Episodio dramático-social

JUSTO VIVES

por A. Lorenzo

con el prólogo Literatura Obrerista de Clarasó

La Ley y la Clase obrera

Guía práctica para el obrero español

DERECHOS INDIVIDUALES

consignados en las leyes de
Reunión, Asociación, Imprenta y Sufragio universal

Un volum en 16º de 256 páginas, esmerada impressió y enquadernat am cubertá á varis colors

UNA PESSETA

De venda en aquesta ciutat, en el Passeig Pasteu, Rambla de las Flors, devant del carrer de l'Hospital, en la llibreria de L'Ateneu, Rondia de l'Universitat, 4, y en l'Administració d'aquest periódic.

Desde 4 exemplars, 25 per cent de descompte